

Sygn. akt *I ACa 325/17*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 września 2017 r.

Sąd Apelacyjny w (...) I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: **SSA Andrzej Daczyński /spr./**

Sędziowie: **SSA Krzysztof Józefowicz**

SSO Andrzej Adamczuk

Protokolant: **st.sekr. sąd. (...)**

po rozpoznaniu w dniu 27 września 2017 r. w (...)

na rozprawie

sprawy z powództwa **K. M.**

przeciwko **(...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w P.**

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w (...)

z dnia 19 stycznia 2017 r. sygn. akt XII C 1301/16

1. oddała apelację;
2. zasądza od pozwanego na rzecz powoda 4.050 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Krzysztof Józefowicz Andrzej Daczyński Andrzej Adamczuk

I ACa 325/17

UZASADNIENIE

Powód K. M. wniósł o zasądzenie od pozwanego - (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w P. kwoty

40.0 zł z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia pozwu, na którą składają się:

30.0 zł tytułem odszkodowania za zmniejszenie wartości nieruchomości powoda oraz 10.000 zł, odpowiadające kosztom rewitalizacji budynku mieszkalnego powoda. Powód wniósł też o zasądzenie od pozwanego kosztów procesu. Jako podstawę materialno-prawną powództwa wskazał przepis art. 129 ust. 2 i art. 136 ust. 3 ustawy z dnia 25 marca 2013 r. Prawo ochrony środowiska.

Pozwany wniósł o oddalenie powództwa i o zasądzenie od powoda kosztów procesu.

W piśmie z dnia 29 września 2015 r., złożonym w dniu 28 września 2015 r., pełnomocnik powoda rozszerzył powództwo w części dotyczącej odszkodowania kompensującego utratę wartości nieruchomości o kwotę 12.294 zł, domagając się z tego tytułu zasądzenia od pozwanego kwoty 52.294 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu.

Z kolei w piśmie z dnia 20 listopada 2015 r. złożonym tego samego dnia, pełnomocnik powoda rozszerzył powództwo w zakresie dotyczącym nakładów na rewitalizację akustyczną budynku o kwotę 32.294 zł, domagając się zasądzenia od pozwanego łącznie kwoty 85.057,14 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia doręczenia odpisu pozwu pozwanemu.

Wyrokiem z dnia 19 stycznia 2017 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 42.294 zł z ustawowymi odsetkami: od kwoty

30.0 zł od dnia 29 kwietnia 2014 r. do dnia 31 grudnia 2015 r, i dalszymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty i od kwoty 12.294 zł od dnia 13 października 2015 r. do dnia 31 grudnia 2015 r. i dalszymi ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 42.763,14 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie, poczynając od dnia 19 stycznia 2017 r., w pozostałym zakresie powództwo oddalił i rozstrzygnął o kosztach procesu.

Podstawą tego orzeczenia są następujące ustalenia faktyczne:

W dniu 28 lutego 2011 r. (...) (...) Ochrony Środowiska w P. wydał decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia „Rozbudowa i modernizacja (...)”.

Dnia 30 stycznia 2012 r. Sejmik Województwa (...) podjął uchwałę nr (...) w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska

P. - Ł. w P.. Uchwała utworzyła obszar ograniczonego użytkowania dla (...)P. - Ł. w P., którego zarządcą jest (...) sp. z o.o. z siedzibą w P.. Przedmiotowa uchwała wyznaczyła zewnętrzną granicę obszaru ograniczonego użytkowania na podstawie: (1) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (2) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych; (3) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} \sim 50$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (4) izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory nocy $LA_{eqN} = 40$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska.

Na obszarze ograniczonego użytkowania wyodrębniono dwie strefy: (1) zewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca granicą obszaru ograniczonego użytkowania, a od wewnątrz linia będąca obwiednią izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 60$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 50$ dB, pochodzącego od startów, lądowań i przelotów statków powietrznych oraz izolinii równoważnego poziomu dźwięku A dla pory dnia $LA_{eqD} = 55$ dB oraz dla nocy $LA_{eqN} = 45$ dB, pochodzącego od pozostałych źródeł hałasu związanych z działalnością lotniska; (2) wewnętrzną, której obszar od zewnątrz wyznacza linia będąca obwiednią, o której mowa w pkt 1, a od wewnątrz linia biegnąca wzdłuż granicy terenu lotniska.

W uchwale wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków położonych w strefie wewnętrznej obszaru ograniczonego użytkowania w postaci obowiązku zapewnienia właściwego klimatu akustycznego w budynkach z pomieszczeniami wymagającymi ochrony akustycznej poprzez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej.

Powyższa uchwała weszła w życie w dniu 28 lutego 2012 r.

Powód K. M. jest właścicielem nieruchomości stanowiącej działkę nr (...), o pow. 0,04.13 ha, położonej w P., przy ul. (...), zapisanej w księdze wieczystej nr (...), prowadzonej przez Sąd Rejonowy (...) P..

Nieruchomość ta położona jest na obszarze, dla którego uchwalono miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, na terenie zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej, zaś sama działka powoda stanowi teren zabudowy mieszkaniowej. Wartość nieruchomości powoda, bez uwzględnienia jej lokalizacji w obszarze ograniczonego użytkowania, wynosi 704.908,09 zł, a z uwzględnieniem tego położenia 662.613,60 zł. Ubytek wartości nieruchomości powoda wynosi zatem 42,294 zł.

Praktycznie przez całą dobę, pomimo zamkniętych okien, poziom hałasu w budynku mieszkalnym powoda, jest przekroczony i nie spełnia wymogów, dotyczących komfortu akustycznego w budynkach. Głównym źródłem hałasu są odgłosy pracujących silników samolotów, podczas startu i lądowania na lotnisku. Dla zapewnienia wymaganego klimatu akustycznego konieczna jest wymiana wszystkich okien na okna o podwyższonej odporności akustycznej (min. 39 dB) oraz obłożenie ścian wyciszającą wełną mineralną o grubości 10 cm i dachu wełną o grubości 15 cm.

Na gruncie ustalonych okoliczności Sąd Okręgowy uznał powództwo za zasadne w przeważającej części.

Powód wskazał, jako podstawę powództwa, przepisy art. 129 ust.2 i art. 136 ust.3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (dalej u.p.o.ś). Przepis art. 129 ust. 2 u.p.o.ś stanowi, że w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę, która obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. Treść tego przepisu jest niewątpliwa - zmniejszenie wartości nieruchomości jest szkodą. Po wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P.- Ł. nieruchomość powoda znalazła się w strefie wewnętrznej tego obszaru. Istnieje zatem związek przyczynowy pomiędzy umiejscowieniem tej nieruchomości wewnątrz obszaru ograniczonego użytkowania, a zmniejszeniem wartości nieruchomości, co powód skutecznie wykazał. Zgodnie z dokonanymi w sprawie ustaleniami, zmniejszenie wartości nieruchomości powoda wynosi 42.294 zł. Powód początkowo domagał się w tym zakresie odszkodowania w kwocie 30.000 zł, ale rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie odszkodowania w kwocie 42.294 zł odpowiadającego ustalonej przez Sąd, w oparciu o opinię biegłej B. H., utracie wartości nieruchomości.

Przepis art. 136 ust.3 u.p.o.ś stanowi, że w razie określenia na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych, dotyczących budynków, szkodą, o której mowa w art. 129 ust. 2, są także koszty, poniesione w celu wypełnienia tych wymagań przez istniejące budynki, nawet w przypadku braku obowiązku podjęcia działań w tym zakresie. Uchwała nr (...) Sejmiku (...) (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. określiła wymagania techniczne, dotyczące budynków mieszkalnych, usytuowanych w wewnętrznej strefie ograniczonego użytkowania, wskazując w § 9, że należy zapewnić właściwy klimat akustyczny w budynkach z pomieszczeniami, wymagającymi ochrony akustycznej przez stosowanie przegród budowlanych o odpowiedniej izolacyjności akustycznej. W świetle dokonanych ustaleń nie budzi żadnych wątpliwości fakt, że istnieje związek przyczynowy, pomiędzy usytuowaniem nieruchomości powoda w o.o.u., a koniecznością dostosowania budynku do wymagań, zapewniających ochronę akustyczną. Konieczność dokonania tych prac, ich zakres i wartość ustalona została na kwotę 42.763,14 zł. Powód początkowo domagał się z tego tytułu zapłaty kwoty

10,0 zł, ale rozszerzył powództwo i wniósł o zasądzenie odszkodowania w kwocie 42,763,14 zł, odpowiadającej ustalonym przez Sąd, w oparciu o opinię biegłego M. B. (1), kosztom rewitalizacji budynku.

Od zasądzonej łącznie z powyższych tytułów sumy 85.057,14 zł, Sąd zasądził odsetki ustawowe, kierując się treścią art. 481 § 1 k.c. w zw. z art. 455 k.c. Wskazał, że powód nie wezwał pozwanego do spełnienia świadczenia odszkodowawczego, natomiast wyraził swoje dążenie do uzyskania odszkodowania przez wytoczenie procesu. Tym samym dopiero z chwilą doręczenia odpisu pozwu pozwanemu, przypadającą na dzień 29 kwietnia 2014 r., pozwany pozostawał w opóźnieniu z wykonaniem świadczenia. W zakresie żądanie odsetkowego od kwoty 12.294 zł, to jest od kwoty, o którą rozszerzono powództwo w piśmie z dnia 29 września 2015 r. - z uwagi brak wskazania daty odbioru pisma pozwanemu - Sąd przyjął, że doręczenie przesyłki nastąpiło po 14 dniach od dnia jej wysłania (przy założeniu możliwości dwukrotnego jej awizowania) i ustalił początkowy termin płatności odsetek od tej kwoty na dzień 13 października 2015 r.

Co do szkody w zakresie nakładów na rewitalizację akustyczną Sąd uznał, że wyrównana zostanie ona w przyszłości z wykorzystaniem zasądzonej w wyroku kwoty. Przyznanie zatem odsetek od tej części żądania, zgodnie z żądaniem powoda, a zatem od doręczenia odpisu pozwu pozwanemu, prowadziłoby do przysporzenia mu nieuzasadnionych korzyści finansowych. W tej sytuacji Sąd przyjął za właściwe, by początkowy termin płatności odsetek w zakresie tego roszczenia odszkodowawczego, ustalić na dzień wydania wyroku w sprawie.

Dalej idące roszczenie odsetkowe oddalono.

Sąd nie przychylił się do zarzutu pozwanego, iż roszczenia powoda wygasły z uwagi na upływ dwuletniego terminu do wystąpienia z roszczeniem, przewidzianego w przepisie art. 129 ust. 4 u.p.o.ś i biegnącego od dnia wejścia w życie uchwały Sejmiku (...) (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. -Ł. w P., a zatem od dnia 28 lutego 2012 r. Przepis ten sformułowany jest w sposób niejasny, nie wskazuje bowiem, w jaki sposób to wystąpienie ma być realizowane. W żadnym razie nie wynika z niego niemożność wystąpienia z roszczeniem na drogę sądową, bez podejmowania przedtem jakichkolwiek innych działań. Zdaniem Sądu podjęcie działania w celu wszczęcia procesu i złożenie pozwu w dwuletnim terminie czyni zadość obowiązkowi, wynikającemu z przepisu art. 129 ust. 4. u.p.o.ś. Nie można aprobeować sytuacji, że osoba uprawniona do wystąpienia z roszczeniem nie może swego zamiaru zrealizować za pośrednictwem sądu, który jest instytucją powołaną do rozstrzygania sporów. Dalekie od doskonałości, sformułowania ustawy nie mogą skutkować wykładnią niekorzystną dla podmiotów uprawnionych, która prowadziłaby do zniweczenia celów i idei tej ustawy, a w konsekwencji do pozbawienia ochrony w niej przewidzianej.

Orzeczenie o kosztach procesu ma swoją podstawę w art. 100 kpc.

Wyrok ten zaskarżył pozwany w części zasądzającej roszczenie i rozstrzygającej

o kosztach procesu, zarzucając:

- naruszenie art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. u.p.o.ś, poprzez jego niezastosowanie i wydanie w sprawie orzeczenia mimo, że roszczenie wygasło z uwagi na upływ terminu zawitego do zgłoszenia roszczenia,
- naruszenie art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. u.p.o.ś. przez błędną wykładnię i uznanie, że ograniczenia w korzystaniu z nieruchomości powodów pozostają w adekwatnym związku przyczynowym z wejściem w życie uchwały Sejmiku (...) z dnia 30 stycznia 2012 r.,
- naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez błędną ocenę dowodu z opinii biegłego M. B. (2),
- ~ naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, prowadzące do błędnych ustaleń faktycznych,
- naruszenie art. 277 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku o przeprowadzenie dowodu z kolejnej opinii biegłego akustyka.

W powołaniu na te zarzuty, pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez oddalenie powództwa w zaskarżonej części, ewentualnie o uchylenie wyroku

1 przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi pierwszej instancji oraz o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych za obie instancje.

W odpowiedzi na apelację, powód wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od pozwanego zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, w tym kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 27 września 2017 r. pozwany, z ostrożności procesowej, domagał się nadto zmiany zaskarżonego wyroku w części rozstrzygającej o odsetkach ustawowych od kwoty 42.294 zł poprzez zasądzenie ich od daty wyrokowania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie zasługiwała na uwzględnienie.

Sąd odwoławczy podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd pierwszej instancji, przyjmując je za własne.

Zarzuty skarżącego w niniejszej sprawie zmierzały do podważenia roszczenia powoda zarówno co do zasady, jak i co do wysokości.

Kwestionując materialnoprawne podstawy roszczenia, w pierwszej kolejności podnosił zarzut naruszenia art. 129 ust. 4 u.p.o.ś wskutek uwzględnienia sprekludowanych roszczeń powoda.

Dla dochodzenia roszczenia przewidzianego w art. 129 ust. 2 i 3 u.p.o.ś, związanego z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, w art. 129 ust. 4 zastrzeżony został dwuletni termin, liczony od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego to ograniczenie. Jest to termin prawa materialnego, ograniczający wykonywanie prawa. Znaczenie terminu do wystąpienia z roszczeniem, rozumianym jako zgłoszenie roszczenia zobowiązanemu, wyczerpuje się z chwilą dokonania takiego zgłoszenia. Terminowe zgłoszenie roszczenia odszkodowawczego powoduje zatem, że roszczenie nie wygasa.

Zwrot „z roszczeniem można wystąpić” oznacza zarówno wezwanie obowiązanego do zapłaty, jak i wniesienie pozwu. Nie ma podstaw do przyjęcia, że roszczenie o odszkodowanie lub wykup nieruchomości wygaśnie, jeśli nie zostanie zgłoszone obowiązanemu przed upływem przepisanego terminu, mimo wystąpienia z pozwem do tego czasu. Z powołanych przepisów nie wynika, że wezwanie obowiązanego do zapłaty odszkodowania przed upływem dwuletniego terminu stanowi warunek dopuszczalności dochodzenia tego roszczenia na drodze sądowej, jak też nie został określony termin do ustosunkowania się przez obowiązanego do żądania poszkodowanego. Czasokres terminu zawitego nie może być korygowany przez strony, a zatem wystąpienie do obowiązanego z żądaniem zapłaty odszkodowania możliwe jest nawet w ostatnim dniu terminu (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2012 r., sygn. akt II CSK 254/12).

Wbrew stanowisku pozwanego na ocenę skuteczności dochowania terminu z art. 129 ust. 4 u.p.o.ś., nie ma wpływu okoliczność, kiedy pozew został pozwanemu doręczony. Stanowisko takie zajął Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 12 maja 2017 r. (sygn. akt Ii CZP 7/17, Legalis nr 1591537), gdzie wskazał, że wniesienie do sądu wniosku o zawezwanie do próby ugodowej, bez uprzedniego zgłoszenia roszczenia osobie obowiązanej do jego zaspokojenia, prowadzi do zachowania dwuletniego terminu przewidzianego w art. 129 ust. 4 u.p.o.ś., również wtedy, gdy odpis wniosku został doręczony tej osobie po upływie tego terminu. Sąd Najwyższy wyjaśnił, że roszczenie jest prawem podmiotowym, które polega na możliwości domagania się od innej osoby zachowania się w określony sposób, polegający w rozważanej sytuacji na wykupieniu całości lub części nieruchomości albo na zapłacie odszkodowania za poniesioną szkodę. Roszczenia, z określonymi w ustawie wyjątkami, są zaskarżalne, tj. mogą być zrealizowane przy zastosowaniu przymusu państwowego. Wiąże się z tym zagadnienie tzw. prawa do skargi, czyli uprawnienia do wniesienia powództwa. „Wystąpienie z roszczeniem” może więc oznaczać zarówno podjęcie działań skierowanych do drugiej strony stosunku prawnego, np. wezwania do zapłaty, jak też czynności procesowych, np. wniesienia do sądu powództwa albo wniosku o zawezwanie do próby ugodowej. W orzecznictwie i piśmiennictwie nie budzi natomiast wątpliwości możliwość przypisania czynnościom procesowym określonych skutków w sferze prawa materialnego. Jeżeli zatem w terminie wykonano czynność docelową, to czynność ta osiąga skutek, kończąc bieg terminu.

Konkludując, jeśli powód wniósł do Sądu pozew w dniu 28 lutego 2014 r., a zatem w ostatnim dniu terminu dwuletniego biegnącego od daty wejścia w życie uchwały Sejmiku (...) (...) z dnia 30 stycznia 2012 r. o utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska P. - Ł. w P. (to jest od dnia 28 lutego 2012 r.) -to przedmiotowy termin uznać należy za zachowany.

Niezasadny okazał się również zarzut naruszenia art. 129 ust. 2 u.p.o.ś., który pozwany sprowadza do kwestionowania związku przyczynowego między ograniczeniami w korzystaniu z nieruchomości powoda a wejściem w życie uchwały Sejmiku (...) z dnia 30 stycznia 2012 r.

Zdaniem pozwanego prawidłowo poczynione ustalenia i rozważania winny doprowadzić do wniosku, że wraz z ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania uciążliwość operacji lotniczych dla sąsiednich działek uległa zmniejszeniu, nie może więc być mowy o spowodowaniu szkody w majątku powoda, wyrażającej się utratą wartości nieruchomości. Apelujący nie podważa, że doszło do zwiększenia ruchu na lotnisku P. - Ł.. Domaga się jednak, aby sytuację powoda oceniać z uwzględnieniem modyfikacji schematu lotów, ograniczającej liczbę startów i lądowań w nocy. W tym zakresie odwołuje się do decyzji (...) Dyrektora Ochrony Środowiska oraz raportu środowiskowego.

Powyższej argumentacji nie sposób podzielić. Nie ma podstaw, aby z punktu widzenia odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego ignorować rozwój lotniska wyrażający się w zwiększeniu ogólnej liczby lotów z 76 w 2010 r. do prognozowanych 132 w 2034 r. Oceniając zasadność roszczenia przewidzianego w art. 129 ust. 1 i 2 u.p.o.ś. Sąd jest obowiązany poddać całościowej analizie rozmiar ingerencji lotniska w prawo własności sąsiednich nieruchomości. Ingerencja ta wyraża się w ograniczeniu korzystania z nieruchomości w sposób niezakłócony, wolny od immisji, przy czym ani obowiązujące normy prawne, ani względy słuszności nie pozwalają na wniosek, że ograniczenie lotów w porze nocnej może zniwelować równoległe i systematyczne zwiększanie operacji w ciągu dnia. Przyjęcie przez lotnisko określonej, ostatecznej liczby operacji nocnych, wynika z dostosowania się do wymogów (...) Dyrektora Ochrony Środowiska. Przytoczone ograniczenie chroni interesy okolicznych mieszkańców, jednak nie zmierza do odwrócenia ogólnego negatywnego dla nich trendu rozwoju portu lotniczego. W ostatecznym rozrachunku liczba operacji lotniczych w ciągu dwudziestu czterech lat ma zwiększyć się o ponad 70%, co niewątpliwie wpływa na ograniczenie prawa własności sąsiednich nieruchomości, a co za tym idzie, na ich wartość.

Bez znaczenia dla prawidłowości powyższego rozumowania pozostaje okoliczność, że hałas lotniskowy nie pojawił się w następstwie ustanowienia obszaru. Przepis art. 29 ust. 2 u.p.o.ś. stanowi samodzielną podstawę roszczeń odszkodowawczych związanych z wprowadzonym ograniczeniem korzystania z nieruchomości. Przesłankami tej odpowiedzialności są: wejście w życie aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości, szkoda poniesiona przez jej właściciela oraz związek przyczynowy między wprowadzonym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości a szkodą. Skarżący kwestionuje źródło i zakres szkody uznanej przez Sąd Okręgowy za podstawę przyznanego odszkodowania. Jego zdaniem, skoro nieruchomość powoda była narażona na negatywne oddziaływanie hałasu lotniskowego także przed wejściem w życie uchwały Sejmiku wprowadzającej o.o.u., to poniesiona przez niego szkoda ogranicza się tylko do pozbawienia możliwości domagania się w drodze roszczenia typu negatoryjnego zaprzestania przez pozwanego działań skutkujących zwiększonym negatywnym oddziaływaniem akustycznym na jego nieruchomość. Tylko więc w takim zakresie należałoby ustalać istnienie szkody, a tym samym badać, czy utrata tego roszczenia miała wpływ, a jeśli tak, to w jakim stopniu, na zmniejszenie wartości nieruchomości.

Tymczasem z przepisu 29 ust. 2 u.p.o.ś. wynika, że odszkodowanie należy się „w związku z ograniczeniem korzystania z nieruchomości”, a nie w związku z utratą możliwości dochodzenia roszczenia o zaprzestanie negatywnego oddziaływania na nieruchomość, jak to ujmuje skarżący. Oficjalne potwierdzenie takiego ograniczenia korzystania z nieruchomości następuje w drodze uchwały właściwego sejmiku o ustanowieniu strefy tego ograniczenia. Ograniczeniem tym jest już samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania, gdyż powoduje ono obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych w treści aktu o utworzeniu o.o.u. Na skutek wejścia tego aktu w życie, dochodzi do zawężenia granic prawa własności. Od tej daty właściciel musi bowiem znosić dopuszczalne na tym obszarze podwyższone normatywnie immisje hałasu, bez możliwości żądania ich zaniechania, co, rzecz jasna, wpływa również na obniżenie wartości nieruchomości. Ograniczenie prawa własności, będące konsekwencją uchwalenia o.o.u., stanowi wprawdzie czynnik składający się na szkodę poniesioną przez powoda, ale - wbrew przekonaniu skarżącego - szkody tej nie wyczerpuje. Jeszcze bardziej istotnym czynnikiem jest tu bowiem samo utworzenie o.o.u. W odbiorze potencjalnych nabywców, akt prawa miejscowego o utworzeniu o.o.u., otwierający,

przynajmniej potencjalnie, legalną drogę do zwiększenia operacji lotniczych, wpływa na zmniejszenie wartości nieruchomości. W świadomości uczestników lokalnego rynku nieruchomości pojawia się wtedy przeświadczenie o „skażeniu” objętego tym aktem obszaru czynnikiem negatywnym (w tym wypadku hałasem), powodujące obniżenie wartości położonych na tym terenie nieruchomości (por.: wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 czerwca 2017 r., II CSK 602/16).

Skoro w odbiorze potencjalnych nabywców, akt prawa miejscowego niweczy perspektywę zmniejszenia się oddziaływania, czy nawet utrzymania się immisji na dotychczasowym poziomie, nie jest najistotniejsze, w jakim stopniu w określonym momencie operator lotniska korzysta z przyznanych mu praw. Przedmiotowa uchwała prawnie usankcjonowała niekorzystną sytuację powoda, otwierając jednocześnie pozwanemu drogę do legalnego, godzącego w jego prawa, rozwoju lotniska, związek między wprowadzeniem o.o.u. a szkodą w jego majątku jest zatem oczywisty.

Odmienne wnioski nie wynikają z dokumentów urzędowych w postaci decyzji (...) Dyrektora Ochrony Środowiska i raportu środowiskowego. Przeciwnie, potwierdzają one słuszność stanowiska Sądu Okręgowego. Dowody te stanowią element procedury zwieńczonej ustanowieniem obszaru ograniczonego użytkowania. Decyzja (...) z 28 lutego 2011 r., stwierdza konieczność utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania w związku z przedsięwzięciem: „Rozbudowa i modernizacja (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością im. H. W.". Jasno z tego wynika, że utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania wiązało się nie tylko z koniecznością prawnego uregulowania stanu już istniejącego, ale przede wszystkim stanu przyszłego, związanego z planami inwestycyjnymi pozwanego. Istotą wprowadzenia obszaru jest zaś brak możliwości dotrzymania standardów jakości środowiska (art. 135 ust. 1 u.p.o.ś.), z czego powód wywodzi swoje roszczenie. Z tego względu nie są trafne twierdzenia pozwanego, w świetle których lotnisko P. - Ł. cechuje specyfika, pozbawiająca właścicieli sąsiednich nieruchomości możliwości dochodzenia roszczeń odszkodowawczych.

Nie były też trafne zarzuty naruszenia przepisów prawa procesowego odnoszące się do zakresu postępowania dowodowego oraz przeprowadzonej oceny dowodów.

Prawidłowo Sąd Okręgowy uznał opinię biegłego M. B. (2) za pełnowartościowy materiał dowodowy, mogący stanowić podstawę dokonania istotnych w sprawie ustaleń faktycznych. Opinia ta jest czytelna, w sposób przejrzysty przedstawia przebieg pracy biegłego, zastosowaną metodologię i wyprowadzone z nich konkluzje. Wszystkie mogące pojawiać się w związku z treścią opinii wątpliwości, w tym zgłoszone przez pozwanego w piśmie z dnia 18 listopada 2015 r., zostały przez biegłego wyczerpująco i w sposób przekonujący wyjaśnione na rozprawie w dniu 31 października 2016 r. Biegły szczegółowo wyjaśnił między innymi podstawy zastosowanych w opinii polskich norm. W apelacji nie sposób doszukać się kontrargumentów, które obalałyby dokonaną w sprawie ocenę tego dowodu jako

wiarygodnego i przydatnego do poczynienia ustaleń faktycznych w sprawie.

Bezasadnie też skarżący kwestionuje uprawnienia biegłego M. B. (2) do wydania opinii z zakresu akustyki. Jak podkreślił Sąd Okręgowy biegły wpisany jest na listę biegłych sądowych Sądu Okręgowego w (...) m.in. w dziedzinie fizyki budynków i budowli. Fizyka budowli jest natomiast działem budownictwa, zajmującym się m.in. tematyką akustyki budynków i ochrony przed hałasem. Kwalifikacje biegłego M. B. (2) do wydania opinii na okoliczności wynikające z tezy dowodowej nie mogą zatem budzić wątpliwości.

Nie było zatem podstaw do przeprowadzenia w sprawie dowodu z opinii innego biegłego z dziedziny akustyki, stąd nie mógł odnieść skutku zarzut naruszenia art. 227 k.p.c.

Niezasadnie pozwany kwestionował też początkową datę zasądzenia odsetek od roszczenia związanego ze spadkiem wartości nieruchomości.

Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w świetle art. 481 § 2 k.c. w zw. z art. 455 k.c. oraz art. 363 § 2 k.c., pozwany pozostaje w opóźnieniu ze spełnieniem świadczenia, uzasadniającym odpowiedzialność odsetkową, już od daty wynikającej z wezwania do zapłaty, równoznacznego z wniesieniem pozwu. Nie ulega wątpliwości, że roszczenie odszkodowawcze ma charakter bezterminowy, co oznacza, że staje się wymagalne po upływie odpowiedniego terminu wyznaczonego

dłużnikowi do jego spełnienia (art. 455 k.c.). Z jego upływem dłużnik popada w opóźnienie, co uprawnia wierzyciela do żądania odsetek ustawowych na podstawie przepisów art. 481 § 1 i § 2 zd. 1 k.c. Ponieważ powód, w realiach sprawy, domagał się odsetek od roszczenia związanego ze spadkiem wartości nieruchomości od daty wynikającej z wniesienia pozwu, istotne było, czy już w tym czasie był on zobligowany do świadczenia z tytułu odszkodowania, co najmniej w tej samej wysokości, jak ostatecznie przyjęto to w zaskarżonym wyroku. Rozstrzygająca jest zatem kwestia, czy w majątku powoda już wówczas istniał uszczerbek w tej wysokości. Uwzględnić zatem należało, że między datą doręczenia odpisu pozwu pozwanemu (...), a szacowaniem wartości ubytku w jego majątku (...) upłynął niedługi okres czasu. Poza tym, jak wynika z opinii dr B. H., analiza dynamiki zmiany cen w przyjętym okresie monitoringu, wykazała że w całym P., zarówno w okresie poprzedzającym wprowadzenie o.o.u., jak i w okresie jego obowiązywania, wskazuje na względną stabilizację cen domów jednorodzinnych. Wynika stąd, że w dacie doręczenia odpisu pozwu wartość szkody, (zależna od wartości nieruchomości według cen na dzień sporządzania opinii i współczynnika utraty wartości nieruchomości - 6%) była porównywalna do tej z daty orzekania.

W zakresie roszczenia zgłoszonego już w pozwie (30.000 zł) uzasadnione było zatem zasądzenie odsetek od daty doręczenia odpisu pozwu pozwanemu. Co się zaś

tyczy roszczenia wynikającego z rozszerzenia powództwa w toku sprawy (to jest w zakresie kwoty 12.294 zł) - słusznie jako datę początkową odsetek przyjęto dzień doręczenia pozwanemu pisma zawierającego rozszerzenia powództwa (to jest 13 października 2015 r.).

W tym stanie rzeczy Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 kpc, apelację oddalił.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono z uwzględnieniem, że stroną przegraną w postępowaniu apelacyjnym jest pozwany, w związku z tym zasądzono od niego na rzecz powoda zwrot kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu odwoławczym w wysokości 4.050 zł, ustalonej na podstawie § 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. W sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz. U. z dnia 5 listopada 2015 r. z późn.zm).

--	--	--

Krzysztof Józefowicz Andrzej Daczyński Andrzej Adamczuk